

hvori vi leve, truer Kirken med meget store Farer. Der er — det kan ikke nytte at nægte det — en Modfætning mellem den hele saakaldte moderne Dannelse og Kirkens Være; man behøver ikke at kende Meget til Literaturen, — saavel vor egen som især de fremmede Landes — for at vide, hvorledes baade den historiske og filosofiske Kritik gaar Haand i Haand med Naturvidensskaberne for af al Magt at nedbryde, hvad man i Aarhundreder har lært og troet. Hidtil have disse Retninger fundet sig i at blive taalte, men man kan være vis paa, ja der er allerede Tegn, der tyde derpaa, at de ikke længe ville finde sig i denne Tilstand; de ville herste, og for at naae dette ville de gjøre aabenbare Angreb paa Folketirken, og da gjælder det om, at den kan staae fast, at den er bygget paa en god, sund og tidssvarende Grundvold. Det kan ikke gaae an, at Folketirken vedbliver at holde over gamle, forældede Forhold, vedbliver at holde Menighederne i en Umhyndighedstilstand, som aldeles ikke svarer til den øvrige Tid. Vi have gjort Borgerne politisk myndige og selvstændige, vi maae ogsaa gjøre det i kirkelig Henseende; vi maae sørge for, at der kommer et godt og varigt Forhold tilveie mellem Præst. og Menighed, at de knyttes sammen ved et virkelig aandeligt Bånd. Skeer dette ikke, da vil Omvæltningen, naar det engang skulde komme dertil, ikke ryste enten Kirkens Være alene eller dens Forfatning, eller Bispe- eller Præstegaarden, eller Saadant, men maaskee det, som er af langt større Betydning, selve det kristelige Liv. Det er muligt, at det skal saa være; man seer ofte, at Historiens Gang fører til, at de, der staae foran saadanne store Bevægelser, ikke kunne see dem, førend det er for sild, og at Bruddet derfor bliver desto stærkere. Vi have seet, hvorledes Paven blev ved at sætte sig imod, indtil Luther kom, og det halve Europa fulgte ham, og vi see i vore Dage, hvorledes Paven atter haardnakket vedbliver at klamre sig fast ved det Gamle, og hvorledes derfor ogsaa hans Skæbne er bleven og sandsynligviis snart endnu mere vil blive. Jeg har det Haab, at de Mænd, der staae ved Styret her i Landet, ikke ville lade det komme til et saadant Brud, men at

de i Tide ville see de Farer, der true, og vide at forebygge dem, og navnlig har jeg det Haab til den ærede Minister, der saa godt kender Kirkens Historie, at han ogsaa her vil vise, at han har lært at kende Tidens Tegn.

Formanden: Rigsdagsmanden for Thisted Amts 2den Valgfreds har Ordet.

Licht: Jeg frasalder det.

Formanden: Rigsdagsmanden for Halsborg Amts 3die Valgfreds har Ordet.

N. P. Hansen: Jeg vilde nødig lægge Beslag paa Forsamlingens Tid, men der er nogle Bemærkninger, jeg ikke kan tilbageholde, fordi det forekommer mig, at den Strid, der altid føres her med Hensyn til Menighedernes Forbringinger paa den ene Side og Geistlighedens paa den anden, er af en saa forunderlig Art. Man disputerer her, om Folketirken er en politisk Institution, og man anerkjender, at den er en saadan, men at den har et aandeligt Formaal. Naar det nu er saaledes, hvorfor gaaer man da ikke frem her ligesom i andre Forhold, saaledes at man paa bedste Maade søger at opnaae Formaalet? Man har i denne Aften sagt, at man kunde sammenligne Geistligheden med Løgestanden, der skal sørge for den legemlige Sundhed, at Geistligheden var en Distriktsløgestand, der skulde konservere den aandelige Sundhedstilstand; men naar dette er Formaalet for den geistlige Stands Virksomhed, hvorfor kan man saa ikke taale Konkurrence, hvorfor kan man da ikke taale, at yngre Kræfter, som der her foreslaaes, komme til Virksomhed? Er man maaskee bange for, at de skulle overmestre de ansatte Præster? Ja, hvis dette var Tilfældet, saa vilde Diemedet derved bedst skee Fyldest, og Formaalet bedst naaes. En æret Geistlig har i dette Dieblæk benævnt den geistlige Stand som et Laugsvæsen; det er et Udtryk, jeg ikke skulde have dristet mig til at benytte, men da han har lagt mig det i Munden, tillader jeg mig at benytte det. Vor Tid har jo søgt at hæve alt Laugsvæsen; den har taget Hensyn til, hvad der meest kom Konsumenterne tilgode, hvad der tjente det Al-